

Exekuce srážkami ze mzdy

- srážky ze mzdy na základě zákona, dohod a exekucí
- výše a pořadí srážek ze mzdy
- změna plátce mzdy, několik plátců mzdy
- srážky z dávek nemocenského pojištění
- srážky v insolvenčním řízení
- postižení daňových bonusů a přeplatků
- odpovědnost plátce mzdy
- součinnost poskytovaná plátcem mzdy
- přehledné tabulky, názorná schémata, praktické příklady

Případné zásadní legislativní změny, k nimž dojde v období mezi jednotlivými vydáními, budou ošetřeny formou vkládané aktualizace, která bude po dobu prodejnosti publikace volně ke stažení na www.anag.cz. Nutnost aktualizace posuzuje na základě legislativních změn výhradně autor ve spolupráci s nakladatelstvím.
Aktualizace však v žádném případě nemohou nahradit nová vydání knihy.

Aktualizaci zašleme zdarma na vyžádání
anag@anag.cz, tel.: 585 757 411

© JUDr. Jan Breburda, 2018

© Nakladatelství ANAG, 2018

ISBN 978-80-7554-118-5

Obsah

Úvod	5
Přehled důležitých právních předpisů a jejich zkratk	8
Další zkratky a pojmy používané v textu	10
Klíčové částky pro rok 2018	11

Část I. – Druhy srážek ze mzdy

1. Vymezení druhů srážek ze mzdy	14
2. Srážky ze mzdy na základě zákona	16
3. Srážky ze mzdy na základě dohody do 31. 12. 2013	20
4. Dohody o srážkách ze mzdy od 1. 1. 2014	28
5. Srážky ze mzdy na základě exekuce	36
6. Zahájení exekuce srážkami ze mzdy	41
7. Ukončení exekuce srážkami ze mzdy	48
8. Přerušování prováděných srážek ze mzdy	58

Část II. – Výše srážek ze mzdy

9. Hrubá mzda a jiné příjmy povinného	66
10. Čistý měsíční příjem povinného	71
11. Běžné a přednostní pohledávky	82
12. Nezabavitelné částky	86
13. Příklady uplatnění nezabavitelných částek	96
14. Výpočet výše srážek ze mzdy	103
15. Výjimečné pravidlo o polovině mzdy	108
16. Příklady výpočtu výše srážek ze mzdy	111
17. Specifické případy výpočtu výše srážky ze mzdy	146

Část III. – Pořadí srážek ze mzdy

18. Pořadí exekučních srážek	154
19. Příklady souběhu pohledávek	163
20. Příklady souběhu běžných pohledávek	176

21. Příklady souběhu přednostních pohledávek (bez výživného)	192
22. Příklady souběhu běžných i přednostních pohledávek (bez výživného) . . .	206
23. Příklady souběhu pohledávek výživného	228
24. Příklady souběhu všech možných pohledávek	265

Část IV. – Postavení plátce mzdy v nestandardních případech

25. Změna plátce mzdy	292
26. Příklady změny plátce mzdy	312
27. Srážky z dávek nemocenského pojištění	335
28. Několik plátců mzdy	341
29. Příklady k exekuci prováděné několika plátcí mzdy	352
30. Odpovědnost plátce mzdy	383
31. Součinnost poskytovaná exekučním orgánům	389
32. Srážky ze mzdy v insolvenčním řízení	395
33. Postižení daňového bonusu a přeplatku z ročního zúčtování daně	409

Část V. – Vybraná ustanovení souvisejících právních předpisů

Přehled vybraných ustanovení souvisejících právních předpisů	430
Daňový řád	432
Exekuční řád	436
Insolvenční zákon	449
Nařízení o nezabavitelných částkách	467
Nový občanský zákoník	469
Občanský soudní řád	475
Správní řád	488
Starý občanský zákoník	489
Zákon o daních z příjmů	490
Zákon o inspekci práce	494
Zákon o nemocenském pojištění	497
Zákon o souběhu exekucí	501
Zákon o státní sociální podpoře	504
Zákon o životním minimu	506
Zákoník práce	508

Úvod

Vážení čtenáři,

těší mě, že vás zaujala má kniha Exekuce srážkami ze mzdy.

Tato publikace je určena především pro mzdové účetní, pracovníky účtáren a jejich zaměstnavatele, kterých se toto téma dotýká nejvíce. Bude však nesporně užitečná také pro dlužníky, věřitele a jejich právní zástupce, jakož i pro zainteresované zaměstnance soudů, správních orgánů či soudních exekutorů.

Svým rozsahem se neomezuje pouze na hlavní téma exekucí srážkami ze mzdy, ale přibližuje také opomíjené srážky ze mzdy realizované přímo na základě zákona nebo na základě uzavřených dohod. Hlavními právními předpisy, z nichž musíme vycházet, tak budou občanský soudní řád, zákoník práce a občanský zákoník. Kolegové právníci mi snad prominou, že pro větší srozumitelnost a přehlednost záměrně potlačuji konkrétní odkazy na právní předpisy a jejich citace, jež by celý text zbytečně komplikovaly.

Čeká nás řada názorných schémat, přehledných tabulek a praktických příkladů. Nevyhneme se tématům kontroverzním, u nichž se vždy pokusím z mnoha protichůdných názorů vybrat ten, jenž odpovídá právním předpisům. Nalezneme však i opačné oblasti, jimiž se nikdo vážně nezabývá, přestože je třeba pro každodenní praxi najít konkrétní řešení. V každém případě musíme počítat s tím, že celá právní úprava srážek je velmi rozsáhlá a spletitá, že se neustále vyvíjí a pozměňuje a že nikdy zcela nevystihne potřeby světa přesných čísel.

V této knize se nebudeme zabývat pouze srážkami ze mzdy jako takové, ale i srážkami z jiných postížitelných příjmů, kterými jsou namátkou plat, různé formy odměn a náhrad, důchody, vybrané nemocenské a sociální dávky apod. Zkušenější čtenáře nepochybně zaujme obávané téma změny plátce mzdy, úprava srážek z dávek nemocenského pojištění, exekuce vedená na několik plátců mzdy zároveň, problematika insolvenčních srážek či konečně stále častější úsilí exekučních orgánů o postižení daňových bonusů a přeplatků z ročního zúčtování daně.

Pevně věřím, že vám všem má kniha pomůže v úspěšném zvládnutí obtížné, nevděčné, ale veskrze zajímavé problematiky srážek ze mzdy.

Změny v roce 2018

Stejně jako v loňském roce pokračuje zájem exekučních orgánů o **daňové bonusy a přeplatky z ročního zúčtování daně** vyplácené zaměstnavatelem. Vesměs se již oprostily od amatérských chyb a v souladu se zákonem je postihují patřičně označenou exekucí příkázáním jiné peněžité pohledávky. Mnozí zaměstnavatelé a pohříchu ani exekuční orgány si však stále neuvědomují, že exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky postihující tyto specifické příjmy zaměstnance jsou ze své povahy jednorázové či časově omezené, neboť se jejich existence váže vždy pouze ke konkrétnímu zdaňovacímu období. Exekuční orgány proto musí každoročně zasílat nové a nové exekuční příkazy a zacílit je co možná nejpřesněji k okamžiku, kdy v daném kalendářním roce vznikne na základě zaměstnancova prohlášení či žádosti patřičný nárok na daňový bonus či přeplatek z ročního zúčtování daně.

Minulý rok byl na legislativní novinky v oblasti srážek ze mzdy opět poměrně chudý. Důležitou změnu jsme zaznamenali v oblasti insolvenčního řízení, kde došlo k rozšíření možných způsobů řešení úpadku o kombinaci oddlužení plněním splátkového kalendáře spolu se zpeněžením majetkové podstaty. Tato **nová varianta oddlužení** se svým rozsahem postižení dlužníkovu majetku blíží konkurzu a zákonitě s sebou přináší odlišná řešení deponovaných exekučních srážek, provádění insolvenčních srážek i vyplácení případných daňových bonusů či přeplateků z ročního zúčtování daně.

Největšího posunu v oblasti srážek ze mzdy jsme se dočkali na poli judikatorním. Na základě předloňského rozsudku Nejvyššího správního soudu hledíme nově na předem vyplácené **odstupné** jako na mzdu zaměstnance vyplácenou na delší období najednou. Pro účely srážek ze mzdy musíme odstupné rozpočítat na jednotlivé kalendářní měsíce následující po skončení pracovního poměru a vypočítat z něj dílčí srážky za každý takový měsíc zvlášť, což však s sebou nese řadu různorodých problémů. V této souvislosti byly mimo jiné významně přepracovány a rozšířeny kapitoly věnující se **změně plátce mzdy** a režimu **několika plátců mzdy**, které jsou nyní obohaceny o nové poznatky a zkušenosti.

Jako každým rokem se i letos mění výše nezabavitelných částek, jež musí zaměstnanci zůstat k uspokojení jeho životních potřeb, takže veškeré příklady v této publikaci jsou patřičně aktualizovány podle posledního nařízení vlády o nezabavitelných částkách.

V Olomouci dne 23. 1. 2018

Jan Breburda

Klíčové částky pro rok 2018

ŽMJ **3 410 Kč**
 – nařízení vlády č. 409/2011 Sb. účinné k 1. 1. 2012

NNB **5 928 Kč**
 – nařízení vlády č. 407/2017 Sb. účinné k 1. 1. 2018

ŽMJ + NNB **9 338 Kč**
 – částka, nad kterou se zbytek čisté mzdy srazí bez omezení

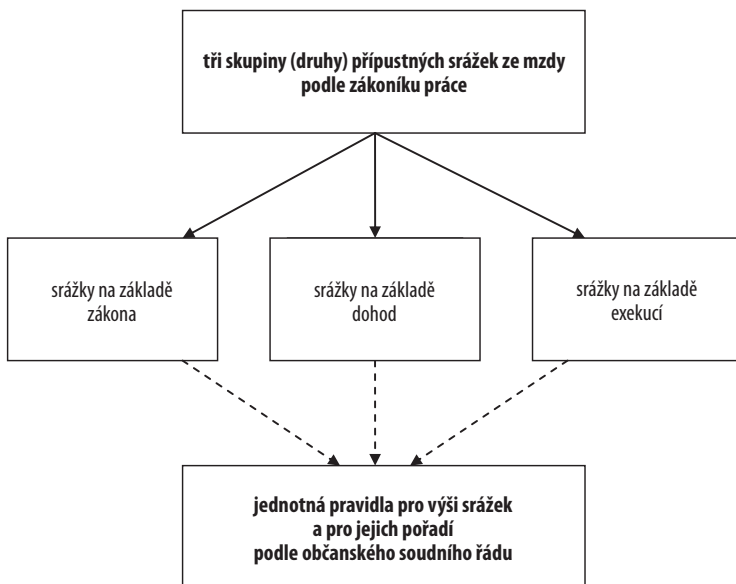
Nezabavitelná částka na osobu povinného **6 225,33 Kč**
 = $\frac{2}{3} \times (\text{ŽMJ} + \text{NNB})$, zaokrouhлено směrem dolů

Nezabavitelná částka na vyživovanou osobu **1 556,33 Kč**
 = $\frac{1}{4} \times \frac{2}{3} \times (\text{ŽMJ} + \text{NNB})$, zaokrouhлено směrem dolů

Součet nezabavitelných částek se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

Upravený zbytek čisté mzdy (maximálně 9 338 Kč), který získáme po odečtení součtu nezabavitelných částek a po odečtení případné plně zabavitelné částky, se zaokrouhluje dolů na částku dělitelnou třemi a vyjádřitelnou v celých korunách (maximálně 9 336 Kč) a rozděluje se na tři stejné třetiny (maximálně 3 112 Kč).

Schéma č. 1a – Základní členění srážek ze mzdy

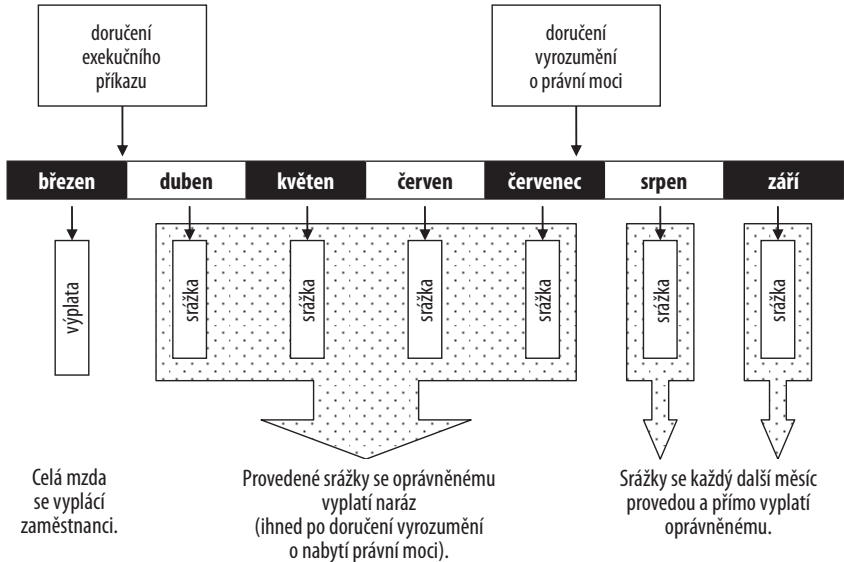

Závěrečné shrnutí

Srážky ze mzdy zaměstnance vznikají podle zákoníku práce buď přímo ze zákona, z uzavřených dohod, nebo z prováděných exekucí. Liší se v mnoha dílčích aspektech, avšak v praktickém výsledku jsou totožné bez ohledu na způsob svého vzniku. Přípustná výše provedené srážky ze mzdy zaměstnance se totiž vypočítává stejným způsobem a sražená částka se při souběhu různých srážek vždy rozděluje mezi jednotlivé věřitele podle zavedených jednotných pravidel, jež vyplývají především z občanského soudního řádu.

Všechny tři druhy srážek jsou si co do svého postavení rovny, žádný z nich není automaticky nadřazen či podřazen jinému.

Schéma č. 6d – Postup plátce mzdy po doručení vyrozumění o nabytí právní moci

Závěrečné shrnutí

Exekuční řízení se zahajuje u příslušného exekučního orgánu. Pro plátce mzdy však začíná exekuce srážkami ze mzdy teprve v okamžiku doručení exekučního příkazu nebo usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy. Od tohoto dne začne plátce mzdy provádět srážky ze mzdy povinného, které si zatím ponechává u sebe (deponuje je).

Teprve poté, co plátce mzdy obdrží od exekučního orgánu příslušné vyrozumění o nabytí právní moci, vyplátí doposud deponované srážky jednou platbou oprávněnému. V dalších výplatních termínech pokračuje v pravidelném provádění srážek, které však již nedeponuje, ale přímo je vyplácí oprávněnému.

8. Přerušeni prováděných srážek ze mzdy

Při provádění srážek můžeme občas zaznamenat případy, kdy dojde k jejich dočasnému přerušeni, přestože mzda povinného provádění srážek umožňuje a vymáhaná pohledávka dosud není uhrazena. Jedná se zejména o institut odkladu výkonu rozhodnutí, jenž je pro exekuce upraven především v § 266 a § 289 občanského soudního řádu.

Odklad exekuce

O odkladu exekuce srážkami ze mzdy může exekuční orgán rozhodnout pouze v době, kdy tato exekuce již běží. Není možné požadovat, aby exekuční orgán odložil samotné rozhodování o nařízení exekuce, tj. aby exekuci po nějaký čas vůbec nenařídil. Stejně tak by bylo nesmyslné uvažovat o odloženi exekuce v okamžiku, kdy je již ukončena.

Rozhodnutím o odkladu probíhající exekuce nekončí, plátce mzdy ji nadále eviduje se stávajícími parametry, pouze se odkládá (ve smyslu oddaluje či přesněji přerušuje) její vlastní provedeni. Občanský soudní řád rozlišuje dvě formy odkladu – **odklad ze sociálních důvodů** a **odklad z důvodu procesně ekonomických**.

První varianta odkladu je tolerantní vůči povinnému, neboť zohledňuje specifické životní poměry, v nichž se povinný může nařízením exekuce i přes regulaci výše srážek ze mzdy ocitnout. Exekuční orgán povolí tento odklad pouze na návrh povinného, jestliže se povinný bez své viny ocitl přechodně v takovém postavení, že by neprodlené provedeni exekuce mohlo mít pro něho nebo příslušníky jeho rodiny zvláště nepříznivé následky, a oprávněný by nebyl tímto odkladem vážně poškozen.

Jakmile exekuční orgán odklad povolí, plátce mzdy zcela přestane provádět srážky ze mzdy povinného, takže mu začne vyplácet celou jeho mzdu. To však platí pouze tehdy, pokud se jedná o jedinou exekuci srážkami ze mzdy povinného, popřípadě je-li takto shodně povolen odklad ve všech souběžně probíhajících exekucích, resp. srážkách ze mzdy. V opačném případě plátce mzdy na odloženi exekuce nesmí hledět, neboť ztratilo svůj smysl. Účelem této výjimečné formy odkladu je totiž snaha dočasně ulevit povinnému v jeho zvláště obtížné životní situaci na úkor oprávněného, nikoliv pouze přesunout výtěžek exekuce z prvního oprávněného na další věřitele v pořadí.

14. Výpočet výše srážek ze mzdy

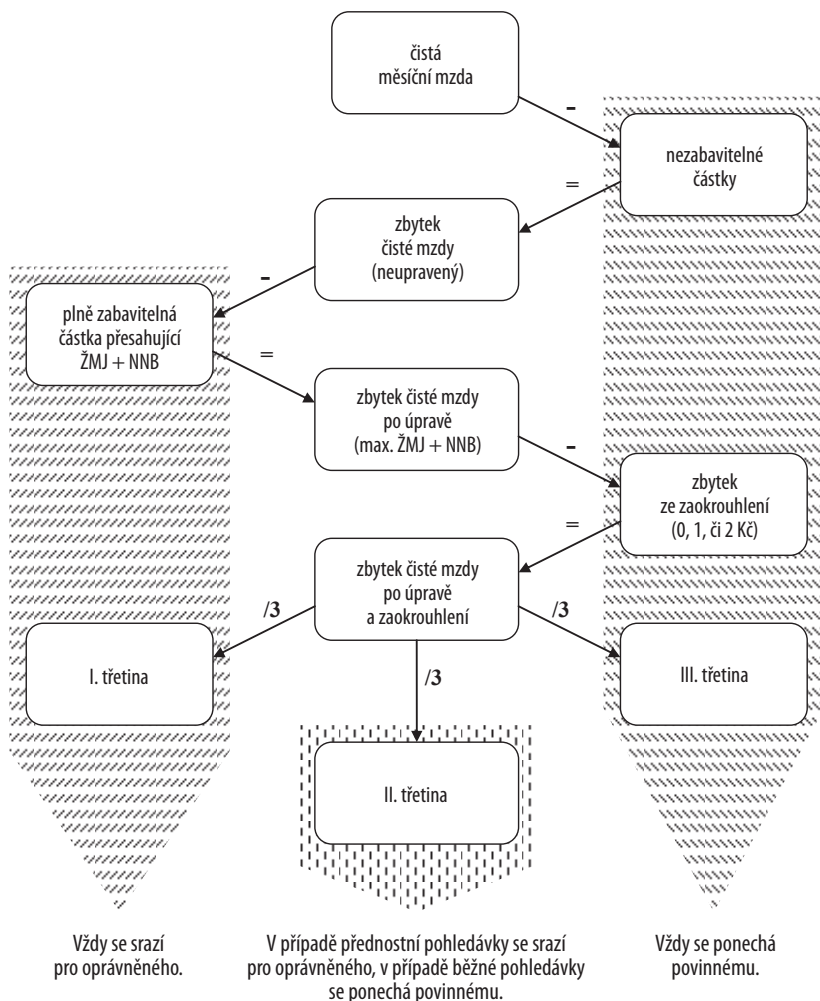
Poté, co jsme si vyjasnili důležité pojmy jako „nezabavitelné částky“ či „běžné a přednostní pohledávky“, můžeme konečně přistoupit k provedení vlastního výpočtu exekučních srážek z měsíční čisté mzdy povinného. Tento tradiční způsob výpočtu podle exekučních předpisů (tj. občanského soudního řádu a nařízení o nezabavitelných částkách) se jednotně uplatní především u všech srážek z exekucí, ale také v případě srážek ze zákona a srážek z dohod. Jedinou drobnou výjimku ze standardních pravidel představují dohody o srážkách ze mzdy uzavírané v období od 1. 1. 2014 do 27. 2. 2017 podle tehdejšího znění § 2045 nového občanského zákoníku, u nichž se navíc může projevit specifické pravidlo o polovině mzdy (viz kapitola 15).

Při výpočtu výše exekučních srážek postupujeme v následujících krocích:

1. Nejprve se ze mzdy povinného odečtou příslušné nezabavitelné částky (jejich součet se zaokrouhluje na celé koruny nahoru), čímž získáme **tzv. zbytek čisté mzdy**. Nezabavitelné částky se vždy ponechají povinnému.
2. Pokud je získaný zbytek čisté mzdy vyšší než součet ŽMJ + NNB (tj. v roce 2018 vyšší než částka 9 338 Kč), srazí se z něho částka přesahující součet ŽMJ + NNB tak, aby zbytek čisté mzdy po této zvláštní úpravě byl roven právě součtu ŽMJ + NNB. Hranice tvořená součtem ŽMJ + NNB se slovy občanského soudního řádu poněkud kostrbatě označuje jako „částka, nad kterou se srazí zbytek čisté mzdy bez omezení“. Takto sraženou částku, jež přesahuje stanovenou hranici součtu ŽMJ + NNB, zákon pro změnu dlouze opisuje slovy „plně zabavitelná část zbytku čisté mzdy“. Pro potřeby této publikace budeme tuto sraženou částku označovat krátce termínem „**plně zabavitelná částka**“.

Plně zabavitelná částka se totiž po svém sražení nejprve celá připočte ke druhé třetině zbytku čisté mzdy, kde se po sražení vlastní částky druhé třetiny využije k uspokojení přednostních pohledávek. Eventuální zbývající část této plně zabavitelné částky, která nebyla vyčerpána při hrazení přednostních pohledávek v rámci druhé třetiny, se potom připočte k první třetině za účelem uspokojení pohledávek běžných. Pokud se přednostní pohledávky vůbec nevyskytují, takže není zapotřebí pracovat se druhou třetinou, použije se plně zabavitelná částka přímo ve prospěch běžných pohledávek v rámci první třetiny.

Schéma č. 14a – Způsob výpočtu srážek z měsíční čisté mzdy povinného

Shrneme-li si výsledky dosažené popsáním postupem, plátce mzdy bez ohledu na charakter vymáhané pohledávky vždy srazí ze mzdy povinného případnou plně zabavitelnou částku (tj. částku zbytku čisté mzdy přesahující součet ŽMJ + NNB) a částku odpovídající první třetině. Částka odpovídající

Příklad č. 4 – Nízká mzda (běžná i přednostní pohledávka)

Čistá měsíční mzda povinného činí 14 000 Kč, povinný oprávněně uplatňuje 3 vyživované osoby, srážky se provádějí pro uspokojení běžné i přednostní pohledávky.

Výpočet	
14 000 Kč	Čistá mzda
- 10 895 Kč	Nezabavitelné částky (6 225,33 Kč na osobu povinného, 3 × 1 556,33 Kč na vyživované osoby; součet zaokrouhlit nahoru)
3 105 Kč	Zbytek čisté mzdy (menší než součet ŽMJ + NNB = 9 338 Kč)
- 1 Kč	Zaokrouhlení (na částku dělitelnou třemi v celých korunách)
3 105 Kč	Zbytek čisté mzdy po zaokrouhlení
= 3 ×	Rozdělení na třetiny
1 035 Kč	

Sraženo pro oprávněného		Zůstává povinnému
	nezabavitelné částky	10 895 Kč
	zbytek ze zaokrouhlení	0 Kč
	III. třetina	1 035 Kč
1 035 Kč ⁾	II. třetina	
1 035 Kč ^{*)}	I. třetina	
0 Kč	plně zabavitelná částka	
2 070 Kč	CELKEM	11 930 Kč

⁾ Použije se jen na úhradu přednostní pohledávky.

^{*)} Použije se na úhradu přednostní i běžné pohledávky podle jejich časového pořadí.

Tabulka č. 18a – Den rozhodný pro určení časového pořadí exekučních srážek

	Konkrétní typ srážky ze mzdy		Rozhodný den pro časové pořadí	
Srážky na základě zákona	§ 147 odst. 1 písm. c) až e) ZP	srážky na základě zákonného oprávnění zaměstnavatele	§ 149 odst. 2 ZP	den, kdy bylo započato provádění srážek
Srážky na základě uzavřených dohod	tehdejší § 327 ZP	dohoda mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem	§ 149 odst. 1 ZP	den, kdy byla dohoda uzavřena
	§ 146 písm. c) ZP	dohoda mezi zaměstnavatelem a odb. organizací	§ 149 odst. 3 ZP	den, kdy zaměstnanec vyslovil souhlas s dohodou
	§ 551 ObčZ	dohoda mezi zaměstnancem a vyživovanou osobou	§ 551 odst. 2 ObčZ, popřípadě § 149 odst. 1 ZP	den, kdy byla dohoda předložena zaměstnavateli
	§ 2045 NOZ	dohoda mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem	§ 149 odst. 1 ZP	den, kdy byla dohoda uzavřena
		dohoda mezi zaměstnancem a věřitelem	§ 149 odst. 1 ZP	den, kdy byla dohoda předložena zaměstnavateli
Srážky na základě exekucí	§ 276 a násl. OSŘ	soudní výkon rozhodnutí	§ 280 odst. 3 OSŘ	den, kdy bylo zaměstnavateli doručeno usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí
	za použití § 276 a násl. OSŘ	exekuce soudních exekutorů, daňová nebo správní exekuce	§ 280 odst. 3 OSŘ	den, kdy byl zaměstnavateli doručen exekuční příkaz

Pravidlo přednosti

Pravidlo časového pořadí se uplatňuje především při rozdělování částek připadajících do první třetiny, přičemž se jím zde bez rozdílu řídí všechny uspokojované pohledávky, tj. pohledávky běžné i pohledávky přednostní. Oproti tomu druhé pravidlo – pravidlo přednosti – se uplatní jen při výskytu přednostních pohledávek a navíc se projeví jen v rámci rozdělování druhé třetiny. Jak už vyplývá ze samotného názvu, pravidlo přednosti vyzvedává přednostní pohledávky a zvýhodňuje je tím, že jim jako jediným umožňuje

Příklad č. 3 – Stejně časové pořadí pohledávek

Povinnému je možné vždy k 5. dni kalendářního měsíce srazit v rámci I. třetiny částku 3 000 Kč a v rámci II. třetiny rovněž částku 3 000 Kč. Plně zabavitelná částka zde činí 7 000 Kč, neboť zbytek čisté mzdy o tuto částku přesahuje součet ŽMJ + NNB.

Dne 5. 1. 2018 plátce mzdy uplatnil své právo podle § 147 odst. 1 písm. d) zákoníku práce a zahájil provádění srážek ze mzdy zaměstnance k uspokojení běžné pohledávky A – nevyúčtované zálohy na cestovních náhradách v celkové výši 5 000 Kč. Následně dne 31. 3. 2018 povinný dobrovolně doplatil plátcí mzdy zbývající dlužnou částku.

Téhož dne přišel plátcí mzdy exekuční příkaz soudního exekutora k uspokojení běžné pohledávky B – dlužného nájemného v celkové výši 45 000 Kč. Následně dne 17. 4. 2018 bylo plátcí mzdy v této věci doručeno vyrozumění o nabytí právní moci.

Dne 25. 2. 2018 přišel plátcí mzdy exekuční příkaz soudního exekutora k uspokojení běžné pohledávky C – neuhrazené dodávky plynu a elektřiny v celkové výši 30 000 Kč. Následně dne 19. 3. 2018 bylo plátcí mzdy v této věci doručeno vyrozumění o nabytí právní moci.

ČÁSTKY KE SRAŽENÍ

	II. třetina	Plně zabav. částka	I. třetina	Celkem ke sražení
ČÁSTKA	Řeší se jen běžné pohledávky	7 000 Kč	3 000 Kč	max. 10 000 Kč

POŘADÍ POGLEDÁVEK

	II. třetina		I. třetina	
	Pořadí	Rozhodný den pro pořadí	Pořadí	Rozhodný den pro pořadí
LEDEN			A : B poměrně	obě 5. 1. 2018
ÚNOR			A : B poměrně	obě 5. 1. 2018

	II. třetina		I. třetina	
	Pořadí	Rozhodný den pro pořadí	Pořadí	Rozhodný den pro pořadí
BŘEZEN			A : B poměrně C	obě 5. 1. 2018 25. 2. 2018

PROVÁDĚNÍ SRÁŽEK

	SRAŽENO A DEPONOVÁNO			VYPLACENO OPRAVNĚNĚMU		
	Pohledávka (počáteční stav)	Datum srážky ze mzdy	Sražená částka	Vyplacená částka	Datum vyplacení	Pohledávka (konečný stav)
LEDEN	I. třetina (3 000 Kč + 7 000 Kč)					
	A (5 000 Kč)	5. 1. 2018	1 000 Kč <i>poměrně s B</i>	1 000 Kč	5. 1. 2018	A (4 000 Kč)
	B (45 000 Kč)	5. 1. 2018	9 000 Kč <i>poměrně s A</i>	9 000 Kč	17. 4. 2018	B (36 000 Kč)
ÚNOR	I. třetina (3 000 Kč + 7 000 Kč)					
	A (4 000 Kč)	5. 2. 2018	1 000 Kč <i>poměrně s B</i>	1 000 Kč	5. 2. 2018	A (3 000 Kč)
	B (36 000 Kč)	5. 2. 2018	9 000 Kč <i>poměrně s A</i>	9 000 Kč	17. 4. 2018	B (27 000 Kč)
BŘEZEN	I. třetina (3 000 Kč + 7 000 Kč)					
	A (3 000 Kč)	5. 3. 2018	1 000 Kč <i>poměrně s B</i>	1 000 Kč	5. 3. 2018	A (2 000 Kč)
	B (27 000 Kč)	5. 3. 2018	9 000 Kč <i>poměrně s A</i>	9 000 Kč	17. 4. 2018	B (18 000 Kč)
	C (30 000 Kč)	5. 3. 2018	—			

	SRAŽENO A DEPONOVÁNO			VYPLACENO OPRÁVNĚNÉMU		
	Pohledávka (počáteční stav)	Datum srážky ze mzdy	Sražená částka	Vyplacená částka	Datum vyplacení	Pohledávka (konečný stav)

DUBĚN	I. třetina (3 000 Kč + 7 000 Kč)					
	B (18 000 Kč)	5. 4. 2018	10 000 Kč	10 000 Kč	17. 4. 2018	B (8 000 Kč)
	C (30 000 Kč)	5. 4. 2018	—			

KVĚTEN	I. třetina (3 000 Kč + 7 000 Kč)					
	B (8 000 Kč)	5. 5. 2018	8 000 Kč	8 000 Kč	5. 5. 2018	B zapláceno
	C (30 000 Kč)	5. 5. 2018	2 000 Kč	2 000 Kč	5. 5. 2018	C (28 000 Kč)

KOMENTÁŘ

Pohledávka A

Pohledávka A a pohledávka B mají stejné časové pořadí, a budou tudíž hrazeny poměrně podle své výše:

(pohledávka A) 5 000 Kč : (pohledávka B) 45 000 Kč,

takže se mezi ně částka sražená v rámci první třetiny rozdělí v poměru 1 : 9, tj.

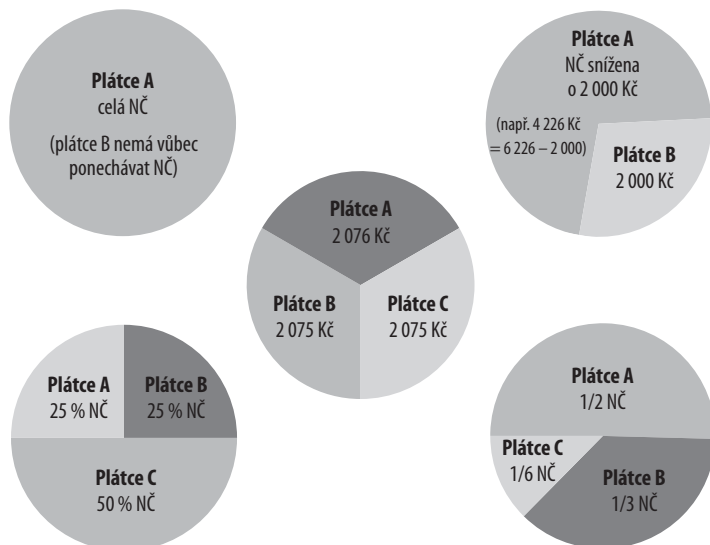
(srážka pro A) 1 000 Kč : (srážka pro B) 9 000 Kč.

Poměrné částky sražené postupně během ledna až března použije plátce mzdy ihned na úhradu své pohledávky A.

Pohledávka B

Pohledávka A a pohledávka B mají stejné časové pořadí, a budou tudíž hrazeny poměrně (viz výše). Jakmile povinný dobrovolně uhradí zbytek pohledávky A, budou se od dubna provádět srážky ze mzdy už jen pro pohle-

Schéma č. 28a – Ukázka možných rozvržení nezabavitelných částek (NČ) mezi několik plátců mzdy

Upravený (modifikovaný) výpočet výše srážek ze mzdy a jejich rozdělení mezi věřitele

Jestliže plátce mzdy musí na základě rozhodnutí exekučního orgánu o několika plátcích mzdy ponechávat povinnému nezabavitelnou částku v nižší výši, či dokonce ve výši nulové, učiní tak v rámci obvyklého výpočtu výše srážek ze mzdy, do nějž však dosadí stanovenou nižší nezabavitelnou částku. Výsledkem takto upraveného výpočtu bude vždy vyšší (modifikovaná) srážka ze mzdy, než jaké by plátce mzdy standardně dosáhnul, což je pro oprávněného samozřejmě výhodnější.

Plátce mzdy přitom **stále řeší srážky ze mzdy izolovaně od ostatních plátců mzdy**. Srážky vypočítává pouze z jím vyplacených příjmů a uplatňuje přitom tradiční třetinový systém (*viz kapitola 14*); odlišuje se pouze tím, že v souladu s rozhodnutím o několika plátcích mzdy ponechává povinnému nižší či nulové nezabavitelné částky (*výjimka z pravidel popsaných v kapitole 12*). Na postup jiných plátců mzdy nehledí, případné příjmy povinného od těchto plátců mzdy nezahrnuje do svých výpočtů a ani jejich

Příklad č. 5 – Modifikovaná přednostní pohledávka a standardní přednostní pohledávka

- Čistá měsíční mzda povinného činí 15 000 Kč, povinný uplatňuje 1 vyživovanou osobu. Plátce mzdy nejprve obdrží upravený exekuční příkaz srážkami ze mzdy k uspokojení přednostní pohledávky A, jenž je vydán v režimu několika plátců mzdy, a poté obdrží standardní exekuční příkaz k uspokojení přednostní pohledávky B.
- Plátce mzdy nejprve vypočítá přípustnou výši srážek pro starší exekuci nařízenou k uspokojení přednostní pohledávky A. Exekuční orgán v exekučním příkazu z důvodu existence několika plátců mzdy výslovně stanovil, že tento plátce mzdy má započítávat nezabavitelné částky pouze v rozsahu 70 %.

Výpočet	Přednostní pohledávka – upravený (modifikovaný) výpočet
15 000 Kč	Čistá mzda
– 5 448 Kč	Nezabavitelné částky „v rozsahu 70 %“ (6 225,33 Kč na osobu povinného, 1 556,33 Kč na vyživovanou osobu; ze součtu 70 %, výsledek zaokrouhlit nahoru)
9 552 Kč	Zbytek čisté mzdy (větší než součet ŽMJ + NNB = 9 338 Kč)
– 214 Kč	Plně zabavitelná částka (částka přesahující součet ŽMJ + NNB)
9 338 Kč	Zbytek čisté mzdy po úpravě (odpovídá součtu ŽMJ + NNB)
– 2 Kč	Zaokrouhlení (na částku dělitelnou třemi v celých korunách)
9 336 Kč	Zbytek čisté mzdy po zaokrouhlení
= 3 ×	Rozdělení na třetiny
3 112 Kč	

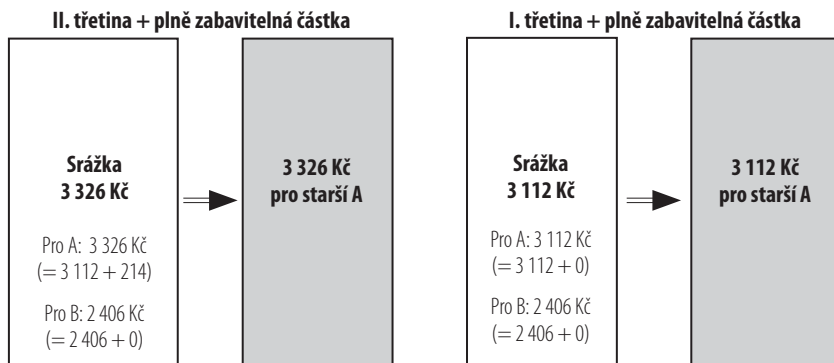
- Plátce mzdy dále standardně vypočítá přípustnou výši srážek pro mladší exekuci k uspokojení přednostní pohledávky B.

Výpočet	Přednostní pohledávka B – standardní výpočet
15 000 Kč	Čistá mzda
– 7 782 Kč	Nezabavitelné částky (6 225,33 Kč na osobu povinného, 1 556,33 Kč na vyživovanou osobu; součet zaokrouhlit nahoru)
7 218 Kč	Zbytek čisté mzdy (menší než součet ŽMJ + NNB = 9 338 Kč)
– 0 Kč	Zaokrouhlení (na částku dělitelnou třemi v celých korunách)
7 218 Kč	Zbytek čisté mzdy po zaokrouhlení
= 3 ×	Rozdělení na třetiny
2 406 Kč	

4. Plátce mzdy poté provede ze mzdy povinného nejvyšší možné přípustné srážky (zde fakticky výpočet I. třetiny, II. třetiny i plně zabavitelné částky pro pohledávku A).

Sraženo pro oprávněného	Zůstává povinnému
	nezabavitelné částky 5 448 Kč
	zbytek ze zaokrouhlení 2 Kč
	III. třetina 3 112 Kč
3 112 Kč	II. třetina
3 112 Kč	I. třetina
214 Kč	plně zabavitelná částka
6 438 Kč	CELKEM 8 562 Kč

5. Plátce mzdy nakonec rozdělí provedené srážky podle pravidel pořadí.

KOMENTÁŘ

Ze druhé třetiny plátce mzdy v souladu s časovým pořadím srazí pro starší přednostní pohledávku A srážky vypočtené podle § 298 občanského soudního řádu, a to jednak vlastní částku druhé třetiny ve výši 3 112 Kč, jednak plně zabavitelnou částku ve výši 214 Kč. Na mladší přednostní pohledávku B se v rámci druhé třetiny nedostane.

Z první třetiny se v souladu s časovým pořadím srazí opět pro starší přednostní běžnou pohledávku A. Tím jsou veškeré možné srážky vyčerpány a na mladší přednostní pohledávku B se tudíž nedostane ani v rámci první třetiny.

32. Srážky ze mzdy v insolvenčním řízení

V předposlední kapitole se budeme zabývat problematikou, která přísně vzato do publikace o srážkách ze mzdy nepatří, neboť stojí mimo zákoníkem práce předpokládaný systém srážek ze mzdy prováděných na základě zákona, uzavřených dohod či nařízených exekucí. S rostoucím zadlužováním společnosti se však geometrickou řadou zvyšuje počet případů, kdy se plátce mzdy musí potýkat s insolvenčním řízením, jež je vedeno na jeho zaměstnance (dlužníka) podle insolvenčního zákona. Cílem insolvenčního řízení je stabilizovat ekonomickou a právní situaci dlužníka, efektivně postihnout jeho příjmy, řízeně a kontrolovaně zpeněžit jeho majetek a získaný výtěžek spravedlivě rozdělit mezi jednotlivé věřitele.

Obecný průběh insolvenčního řízení

Insolvenční řízení má dvě základní fáze – **úvodní „rozhodovací“ fázi**, v níž insolvenční soud zvažuje prohlášení úpadku na majetek dlužníka a volí konkrétní způsob řešení takového úpadku, a **hlavní „realizační“ fázi**, v níž dochází ke shromáždění a zpeněžení dlužníkovy majetku insolvenčním správcem a následnému uspokojení dlužníkových věřitelů. Úvodní rozhodovací fáze začíná ihned po zahájení insolvenčního řízení, hlavní realizační fáze nastává až po vydání rozhodnutí o úpadku a o jeho formě.

Insolvenční řízení zahajuje u insolvenčního soudu dlužník nebo jeho věřitel podáním návrhu na prohlášení úpadku. Bezprostředně po jeho podání vydá insolvenční soud vyhlášku o zahájení insolvenčního řízení a zveřejní ji v insolvenčním rejstříku, čímž se insolvenční řízení považuje za zahájené a nastávají jeho účinky vymezené v § 109 insolvenčního zákona. Obezřetný plátce mzdy by měl z preventivních důvodů trvale sledovat insolvenční rejstřík na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti (www.justice.cz), zejména v případě jakékoliv indicie nasvědčující tomu, že některý z jeho zaměstnanců směřuje k úpadku.

V relativně krátké době po zahájení insolvenčního řízení, zpravidla po několika týdnech či měsících, insolvenční soud o podaném návrhu rozhodne. Pokud shledá naplnění zákonných předpokladů, prohlásí v souladu s § 136 a násl. insolvenčního zákona svým usnesením úpadek na majetek dlužníka; v opačném případě návrh zamítne, resp. v případě formálních nedostatků insolvenční řízení zastaví či podaný návrh odmítne. Pro další vedení insolvenčního řízení je nezbytné, aby soud vedle vlastního prohlášení

33. Postižení daňového bonusu a přeplatku z ročního zúčtování daně

Nárok na mzdu i veškeré další finanční nároky zaměstnance vůči zaměstnavateli představují z pohledu soukromého práva peněžité pohledávky věřitele (zaměstnance) vůči jeho dlužníkovi (zaměstnavateli) a tvoří důležitou část zaměstnancova majetku, z něhož chtějí jeho věřitelé uspokojit své vymahatelné pohledávky. Tato publikace se zabývá problematikou srážek ze mzdy zaměstnance, které provádí jeho zaměstnavatel na základě zákona, dohody či exekuce, popřípadě v rámci specifického insolvenčního řízení. Předmětné srážky se přitom vedle samotné mzdy automaticky vztahují i na jiné postižitelné příjmy zaměstnance výslovně uvedené v § 299 občanského soudního řádu, s nimiž se pro účely srážek nakládá jako se mzdou.

Vedle mzdy a jiných postižitelných příjmů však mohou existovat i některé další finanční nároky (peněžité pohledávky) zaměstnance neuvedené v § 299 občanského soudního řádu, které je zaměstnavatel také povinen hradit. Patří mezi ně například cestovní náhrady, o nichž je dnes všeobecně známo, že je nelze nijak exekučně postihnout, anebo například daňové bonusy či přeplatky z ročního zúčtování daně, u nichž snaha o jejich zabavení exekučními orgány neutuchá a naopak nabývá na síle.

Nárok na daňový bonus a přeplatek z ročního zúčtování daně

Poplatník daně z příjmů fyzických osob má za podmínek podle § 35c zákona o daních z příjmů nárok na **daňové zvýhodnění na vyživované dítě** žijící s ním ve společné domácnosti, o které si sníží vypočtenou daňovou povinnost na dani z příjmů. Je-li jeho daňová povinnost po odečtení ostatních zákonných slev na dani za příslušné zdaňovací období nižší než nárok na daňové zvýhodnění za totéž zdaňovací období, vzniklý rozdíl je označován jako tzv. daňový bonus. Daňový bonus představuje specifické daňové plnění státu poplatníkovy (jakousi negativní daň), které slouží k optimalizaci jeho daňové povinnosti a vyplácí se mu jako přeplatek na dani a zvyšuje jeho souhrnný čistý příjem. Poplatník uplatňuje své daňové zvýhodnění:

- formou slevy na dani (je-li jeho daňová povinnost po odečtení ostatních zákonných slev na dani z příjmů vyšší než vzniklý nárok na daňové zvýhodnění), nebo
- formou daňového bonusu (je-li jeho daňová povinnost po odečtení ostatních zákonných slev na dani z příjmů nulová), anebo

Přehled vybraných ustanovení souvisejících právních předpisů (právní stav k 1. 1. 2018)

Zkrácený název právního předpisu	Oficiální název právního předpisu	Vybraná ustanovení právního předpisu
daňový řád	zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů	§ 177, § 178, § 186 až § 189, § 241, § 247
exekuční řád	zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (vyhláška č. 418/2001 Sb., o postupech při výkonu exekuční a další činnosti, ve znění pozdějších předpisů)	§ 33, § 34, § 35a, § 35b, § 37, § 38, § 43a, § 44, § 46, § 47 až § 49, § 52, § 58, § 59, § 60 a § 12 prov. vyhlášky
insolvenční zákon	zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů	§ 97, § 101, § 109, § 111, § 136, § 140e, § 206, § 207, § 389, § 398, § 404 až § 418
nařízení o nezabavitelných částkách	nařízení vlády č. 595/2006 Sb., o způsobu výpočtu základní částky, která nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postžitelná srážkami bez omezení (nařízení o nezabavitelných částkách)	§ 1 až § 4
nový občanský zákoník	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník	§ 697, § 760 až § 763, § 910 až § 914, § 915 až § 919, § 920, § 921 až § 923, § 1746, § 2045 až § 2047
občanský soudní řád	zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů	§ 53, § 261, § 276 až § 303, § 312 až § 314a, § 315 až § 317
správní řád	zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů	§ 106
starý občanský zákoník	zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (zákon byl k 1. 1. 2014 zrušen)	§ 51, § 551

Zkrácený název právního předpisu	Oficiální název právního předpisu	Vybraná ustanovení právního předpisu
zákon o daních z příjmů	zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů	§ 35c odst. 1 až 3, § 38h odst. 4, § 38ch odst. 1, § 38k odst. 4 a 5
zákon o inspekci práce	zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů	§ 13, § 26
zákon o nemocenském pojištění	zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů	§ 97, § 116
zákon o souběhu exekucí	zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, ve znění pozdějších předpisů	§ 1 až § 7, § 17, § 20, § 21
zákon o státní sociální podpoře	zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů	§ 26, § 28
zákon o životním minimu	zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů	§ 2, § 9
zákoník práce	zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů	§ 145 až § 150, § 327

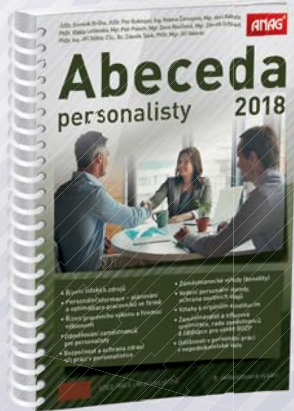
MĚSÍČNÍK
MZDOVÁ ÚČETNÍ

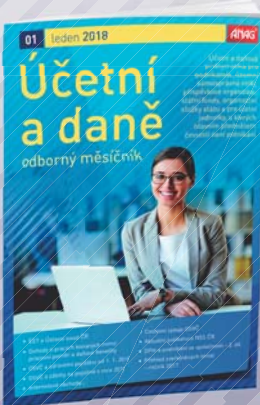
EDICE
PRÁCE | MZDY | POJIŠTĚNÍ

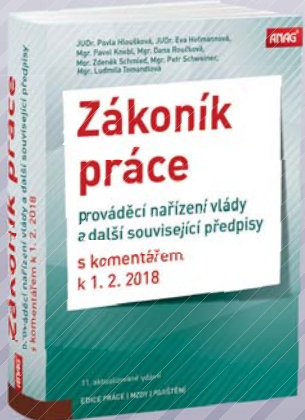
DVOUMĚSÍČNÍK
PRAKTICKÁ PERSONALISTIKA

EDICE
PRÁCE | MZDY | POJIŠTĚNÍ

MĚSÍČNÍK
ÚČETNÍ A DANĚ

EDICE
PRÁCE | MZDY | POJIŠTĚNÍ

